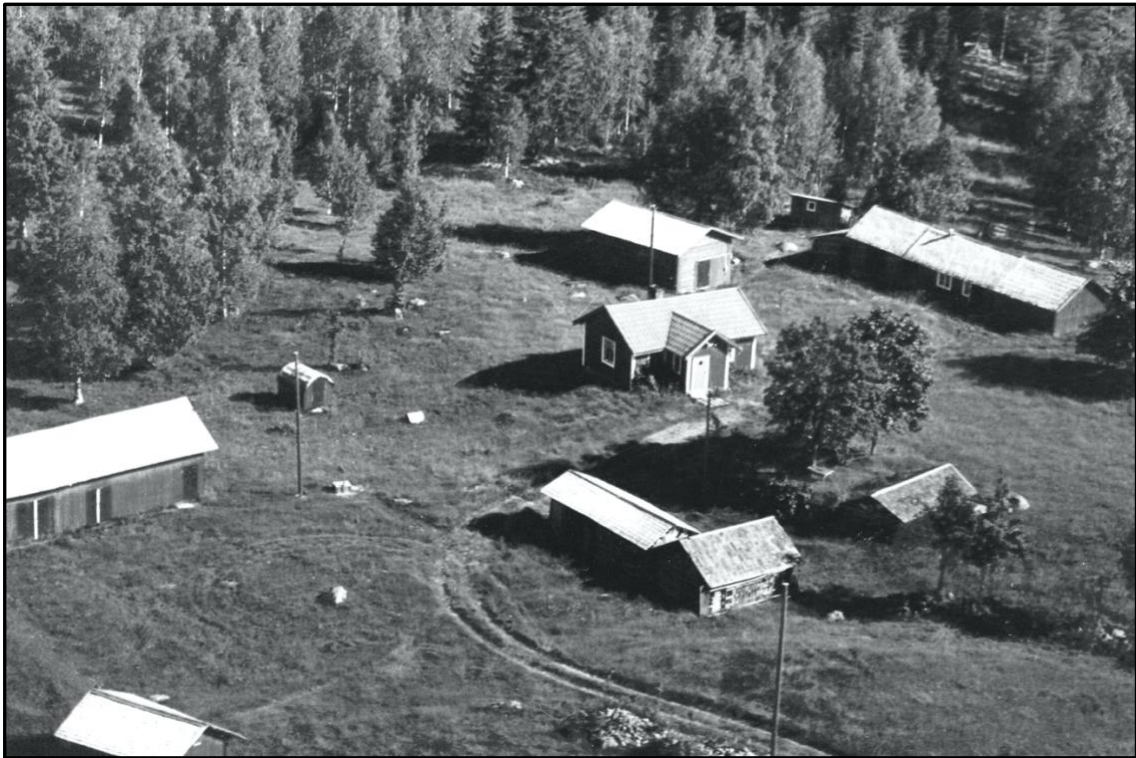

Historik finntorpet Röberget.

Finntorpet Röberget som det såg ut 1960.

Foto ur Ivan Hööks samlingar.

Röbergets hemman på Nås Finnmark, låg i dalgången mellan Röbergsfjället och Burängsberget. Flera av husen är hitflyttade från Knosbygget som låg på Röbergets södra sida.

Soldaten **Jan Matsson Trogen Siikainen** blev gift 1825 och tog upp finnhemmanet Röberget. Hans far Mats Matsson Siikainen f 1758 hade tagit upp finnhemmanet Storfallstorpet år 1795 och farfar Mats Persson Siikainen f 1735 tog upp ett hemman på östra sidan om Laxtjärnen år 1785, som han sedan sålde till sonen Jan Matsson Siikainen f 1768. Jans bror, Hindric Matsson Siikainen f 1760, tog upp sitt hemman norr därom.

Jan Matssons mor, änkan Stina Nilsdotter, och syster Eva flyttade hit till Röberget från Mattiberget då nya torpägaren Stina Andersdotter köpte Mattiberget 1830. Stina Nilsdotter dog 1830.

Soldaten **Jan Mattsson Trogen Siikainen** f 1793 Storfallstorpet, d 1885.

Gift 1825 med **Stina Matsdotter** f 1805 i Kullerberget, Säfsnäs, d 1863.

Barn:	Maja	f 1829	Röberget,	gift 1854 med Lars Petter Larsson, Knosbygget.
	Stina	f 1831	”	till Tyn 1853, d 1854.
	Anna Cajsa	f 1832	”	till Tyn 1854, piga i Malmbergshöjden 1857.
	Clara	f 1837	”	till USA 1879.
	Johan	f 1839	”	Johan Jansson Trogen, till Hötjärnsbacken, Säfsnäs 1872, därefter till Hästkullen och 1887 till Siljansnäs.
	Lena	f 1840	”	till Åmot 1866.
	Greta	f 1843	”	d 1846.
	Lisa Johanna	f 1845	”	till Gåsborn 1863.
	Lotta	f 1849	”	”Knos-Lotta”.

Utsnitt ur Lantmäteriets karta 20-Nås-118 Storskifte år 1854.

Litt D Röberget, Jan Matsson Trogen.

Litt Da Mattiberget, Stina Andersdotter.

Litt Fa Jon Lars stuga, Grönfallet.

Litt Ga Anna Matsdotter, Mastäppa.

Dottern **Maja Jansdotter** f 1829 blev tilldelad mark av fadern när hon gifte sig 1854 med Lars Petter Larsson och de tog upp Knosbygget på Röbergets södra sida. Systemen Lotta arbetade som piga i Burängsberget 1872. Därefter piga i Malmsta hos systersonen Knos-Erik, därav namnet "Knos-Lotta". Då Knosbygget övergavs 1864 flyttades husen till Röberget. Den gamla timmerladan flyttades hit från Köjke.

Dottern **Clara Jansdotter** blev gift 1865 med Henric Hindersson f 1816, Kvarnberget (Myllymäki), Säfsnäs, d 1870. Hennes dotter Clara Petronella f 1859, d 1866. Familjen var bosatt vid Mastäppa som låg strax väster om Röberget. Hon blev änka 1870 och gifte om sig med Petter Nilsson Lundberg och de emigrerade till N.Amerika 1879. Claras dotter Emma Hindricsson bodde kvar på Röberget där hon dog 1883.

Afliden åldring. Den 6 i denna månad dog i Nås församling i Vesterdalarre hemmansegaren Jan Matsson Trogen från Röberget af Nås finmark i den höga åldern af 92 år, efter åtskilliga skitande lefnadsöden.

För att värna sitt land var han på väg till Norge år 1814, men innan han anlände dit, slöto norrmännen fred, så att Trogen mot sin vilja måste återvända, andock han lär förut haiva yttrat: "det må bära hvar det vill, bara det icke bär hem". Under det han sedermera lika troget odlade sin torfva, som han förut velat försvara sitt fosterland, uppväxte omkring honom en barnskara, som understundom måste äta barkbröd utan minsta tillsats af mjöl. Sin hemmansdel bibehöll han emellertid tills efter bustruns död år 1863 boet skiftades med barnen ända derhän, att han omsider måste mottaga sitt underhåll af fattigvården.

Fastän med mot slutet allt mera försvagade kroppskrafter, bibehöll han sina själsförmögenheter ända till sin sista stund, då han, som, så vidt man kunde finna, dog i tron på sin frälsare, tackade Gud för allt det goda som han gjort honom.

Dalpilen artikel 1885-06-23. Dödsruna, Jan Matsson Trogen från Röberget.

Från Slätten till Laxtjärnsfallet kom 1889

Hemmansägare **Carl Johan Hendriksson Hök** f 1861 i Järna, d 1906.

Gift 1885 med **Emma Lovisa Magnusdotter** f 1860 Tybyn, d 1926 i Röberget.

Sonen August f 1888 i Slätten (Putkola), Järna.

De köpte gården i Röberget 1894.

Enlig Ivan Hööks dokument så bytte Emma Lovisa Magnusdotter bort sin del i Laxtjärn (Lohenlampi) mot Röberget. Emma var dotter till Magnus Karlsson i Laxtjärn, Långfallet.

Två bilder som Karl August skickat hem från N.Amerika.

Foton ur Ivan Hööks samlingar.

Änkan **Emma Lovisa Magnusdotters** 2:a gifte 1908 med **Karl August Jansson** f 1870 i Hällefors, Örebro. Hans föräldrar var födda i Yxtjärn, Gåsborn.

Karl August emigrerade ensam till N.Amerika 1923. Han reste ut från Göteborg med fartyget Drottningholm till Ellis Island.

Från Utankyrka i Nås kom 1896

Karl Johan Karlsson Nordqvist f 1866 i Alster, Värmland, d 1924.

Gift 1894 med **Mina Andersdotter** f 1872 Burängsberget (*fader Anders Svensson, Svenbygget*).

Barn:	Karl Lennart	f 1894	Utankyrka	d 1919.
	Johan Leander	f 1896	Röberget	d 1898.
	Anna Vilhelmina	f 1897	"	gift 1919 med August Höök.
	Elin Maria	f 1899	Burängsberget	gift 1924 med Arvid Henriksson Höök.
	Johan Algot	f 1900	Järna	gift 1933 med Maria Kristina Pettersson.
	Anton Julius	f 1903	"	gift 1936 med Anna Cecilia Falk, Vakarskogen.
	Ture Valdemar	f 1905	Röberget	d 1914.
	Gunnar Verner	f 1907	Utanhed	gift 1942 med Tora Linnea Norling.
	Gerda Viktoria	f 1909	"	flyttade 1934.
	Signe Cecilia	f 1912	Lindesnäs	till Tossena, Bohuslän 1934.

Familjen flyttade efter tre år, 1899, till Burängsberget. Även bott en tid i Storfallet. Kom hit igen 1903 och flyttade 3 år senare till Utanhed, Nås. Till Lindesnäs 1911 och åter till Storfallet 1914.

Tre döttrar till Karl Johan Nordqvist och Mina Andersdotter.
Från v. Gerda Viktoria f 1909, Elin Maria f 1899
och Anna Vilhelmina f 1897.

August Hök f 1888 Slätten (Putkola), Järna, d 1953.
Gift 1919 med **Anna Vilhelmina Nordqvist**
f 1897 Röberget, Nås, d 1981.
Barn: Karl August Ivan f 1917 Storfallet.
Algot Helmer Valentin f 1924 Röberget.

Enligt mantalslängd 1950 var August, Anna och
sonen Algot Helmer Valentin fortfarande bosatta
här. De var de sist fast boende.

Foto ur Ivans Höks samlingar.

Ivan Höök flyttade 1939 till Heliga Trefaldighet i Gävle för militärtjänstgöring. År 1945 började Ivan med cykelverkstad i Sågen, i Konsums garage, och redan året därpå byggde han en egen verkstad i Sågen, Motor-Höök AB även med namnet Motoraktiebolaget Ivan Höök, Sågen. Annonseringen gick på rim. ”Har ni nåt som felar så har vi alla delar”

Ivan Höök hade ett brinnande intresse för finnmarkens historia och han samlade information om de skogfinska bosättningarna inom kommunen, och även bruksföremål som vittnade om vardagens slit för att överleva i de djupa finnskogarna. Ivan inte bara samlade för eget intresse utan han spred också sina kunskaper genom att hålla kursverksamhet och guidade turer till många av de kulturellt så värdefulla boplatserna. Många med rötter i finnmarken kunde genom Ivans försorg besöka platserna. Ivan och hans hustru Gertrud ville också ge allmänheten möjlighet att se alla föremål han samlat genom åren och därför skapade de ett finnmarksmuseum på gården i ett av husen. 1997 blev Ivan utsedd till Vansbro kommuns kulturpristagare för sitt stora kulturengagemang för finnmarken. Då Ivan gick bort fortsatte Gertrud att förevisa museets alla skatter. Det var ett välbesökt och uppskattat inslag i Sågen fram till 2014 då samlingarna skingrades genom allmän auktion.

Anna, August och Ivan
på gårdstunet i
Röberget år 1935.

Foto ur Ivan Hööks
samlingar.

August Hök och Anna Vilhelmina Nordqvist Hök samt sönerna Ivan f 1917 och Algot f 1924. Foto ur Ivan Hööks samlingar.

Ivan Hööks berättelse om sitt barndomshem i Röberget på Nås Finnmark.

”Soldat Trogen var troligen den som byggde upp Knosbygget åt mågen Lars Petter och dottern Maja. 1864 flyttar familjen till Nås och stugan, som Majas far byggt, flyttades till Röberget och troligen även övriga byggnader. Källan grävdes i västra källslaget och strax norrom låg rökstu. Öster om den låg kokstu. I åkern hittade far soluret som Folke Olsén köpte samt beslaget till en barnlikkista jämte ett par andra saker. Strax östersöder om kokstun där nya stallet är nu, stod en liten timmerlada ca 4x4 m och en ladugårdstomt ca 4x4m där man får anta att geten höll hus. Lite sydöst därom ligger stallet ännu kvar, sammanbyggt med logen, som i sin tur var sammanbyggt med en liten trösklada där halva golvet var tjocka plank som var handkluvna. Andra halvan av golvet var rundkavlar. Säkert för att sädens nekar skulle torka om dom måste ligga någon dag före slagtröskningen. Karl Julius Hansson i Uppsälje köpte huset till sommarstuga. Taket var dåligt. Från ladan i västlig riktning var en dålig ladugård. Rakt väster norr om getagården finns rest av källargropen kvar. I nerändan av tegbacken ligger kalkkällan där det finns vatten året runt. Matboa kom säkert från Knosbygget, utvändigt klädd med skräpbräder som far fick ta i stället för pengar när Sågen i norra änden av Rösjön kom på obestånd och där far jobbade då.

Röberget i gamla tider, ja, Trogens ättlingar tog upp åkrar. Söder om fågatan har vi Getvallen och strax söder därom är Österluta som går ner till en stor kalkkälla, en lindränk. Efter åkerkanten går en väg till södra vallarna, den första är liten och torr men vi fortsätter över en bäck vidare söderut och kommer till Mellanvallen där i översta nordvästra hörnet legat en timmerlada som var borta före 1925. Så har vi Sönnnersta vallen strax sør om Mellanvallen. Vi vänder hemåt igen och strax norr om Mellanåkern har vi Lertaget. Innan bostadshuset passerar vi ladugården som blev hitflyttad 1921. Björn Pers Emil hjälpte far att flytta den. Tidigare stod den en bra bit norr om det nya stallet. Fäladan och vedboden norr om lagården hade far byggt tidigare och den stora timmerladan som står framför byggdes i Köjke. 1898 hängde sig ”Antti” Nordblads mor, Maja Lisa Henriksdotter, i ladan vid Köjke.

Hon tog det så hårt att sonen supit upp allt och Johan Wester satt honom i konkurs. Arrendatorn Algot Gustafsson flyttade ner ladan till Burberget. Far satte upp ladan i Röberget när han köpte alla husen i Burängsberget för rivning.

En lada fanns i Mattibergsröjseln, men som det berättades hade Trogens det så knalt på slutet så hans hustru Stina bytte bort Mattibergsröjseln till grannen för mjölk.

Viktor Olsson i Burängsberget skaffa lagfart vid äganderättsutredningen. Jag läste papperet och det fanns inget att anmärka på detta, det är Röberget 1:5.

Hackslog i Röberget, ja det var ju all mark runt husen, alla åkerrenar, runt tegarna, särskilt vid västra stora tegen där grova stockar var nergrävda i mossen som skulle styra vattnet från blötdråga, ett mycket blött kärr än idag trots att dom som köpte en stämpling av grannen "Per August" lyckades vända bäcken med sina skogsmaskiner så att en del av den gamla bäcken som gick söderut nu går österut och förenar sig med Kvarnbäcken, tidigare norrut. Kvarnbäcken kommer norrifrån Marraso mossen och den kvarntjärn och damm där Burängskvarnen låg. Den bäcken går till Röbergskvarn och vidare till Burtjärn. Vattnet gör nytta åt många kvarnar och kraftverk.

Ja, fanns det några grässtrån så nog skulle det tas tillvara. På 1930 talet fanns resterna kvar efter en vinterhässa på Marraso mossen. Den bestod av ett golv av rundvirke ca 4x3 m. Mitt på "golvet" var en vanlig höhässa där höet som slagits på mossen sattes upp, sedan var en tät gärdesgård uppsatt runt. På vinterföret var det bara att ta hästen och höskrindan och hämta höet. Vi slog där några somrar men vi lade höet i "Börsölken och bar hem det. Likaså gjorde vi vid Kampmossen. Där hade legat en lada på en holme i norra änden. Det verkar som att någon menat bosätta sig där för precis norr om mossen är det grävt på åsen en källargrop. Mossen var nog odlingsbar på norra änden. Södra änden är blöt, med tjärnhål och gungfly. Far fick en sko kvar där en gång men han fick ju vara glad att han inte fastna där själv"

En glimt från det dagliga livet i Röberget.

Samtliga foton ur Ivan Hööks samlingar.

Sommaren 1935. Algot med fadern August och modern Anna på hästryggen.

Samling inför
vandringen upp
på Röbergsfjället
år 1941.

Från v: Agda Magnusson 1887, Anna Vilhelmina Nordqvist 1897, Ellis Gustafsson 1912,
Astrid Hillevi Ström 1927, Erik Tillman 1906, August Höök 1888 och Algot Gustafsson 1885.

Potatisupptagning.

Åkrarna som oftast låg i
sydslutning och bestod av
morän, gav bra odlings-
möjligheter.

Brunnsgrävning 1944.
August, Ivan och
slagrutemannen från Håen.

Välfyllda
hässjor
på gårdstunet
1954.

”Skördeand” Skördetid.

August och Anna i
skördetider 1938.
Okänd medhjälpare.

Höskrindan lastad med
nekar för färd hem till
gården.

Inköpsresa 1939 till Sågen omkring 6 km enkel resväg.

En vårvandring 1947 med kritererna.

Finnmarkens Miljö & Kulturarv FMK, planerar att påbörja kartläggningen av Röberget under 2021/2022. **Preliminär kartpunkt: GPS Sweref 99 N 6681345 E 455908**